

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEEK
JULIANE KOKOTT
esitatud 11. jaanuaril 2018¹

Kohtuasi C-626/16

Euroopa Komisjon
versus

Slovaki Vabariik

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – ELTL artikkel 260 – 25. aprilli 2013. aasta kohtuotsuse komisjon vs. Slovakkia (C-331/11, EU:C:2013:271) täitmata jätmine – Menetluse ese – Kohtueelne menetlus – Märgekiri – Direktiiv 99/31/EÜ – Prügilad – Žilina – Považský Chlmec prügila

I. Sissejuhatus

1. Teadaolevalt on ELTL artiklis 258 sätestatud kohtueelsel menetlusel suur tähtsus vaidluse eseme piiritlemisel liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse raames. Enne kui komisjon võib anda asja Euroopa Kohtusse, et see saaks tuvastada, et liikmesriik ei ole täitnud liidu õigusest tulenevat kohustust, peab komisjon esmalt liikmesriigi talle esitatud etteheitega seoses ära kuulama, esitades talle selleks niinimetatud märgekiri. Seejärel peab komisjon ette heidetavat rikkumist täpsustama põhjendatud arvamuses ja andma liikmesriigile lõpliku tähtaja rikkumise lõpetamiseks. Alles seejärel võib komisjon esitada hagi kohtusse ja seejuures võib ta vaidluse esemena tõstatada ainult selliseid rikkumisi, mis olid juba märgekiri ja põhjendatud arvamuse esemeks.

2. Käesolevas asjas käsitleb Euroopa Kohus taas² küsimust, millises ulatuses on võimalik nõudeid, mis on välja töötatud ELTL artikli 258 alusel toimuva liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse jaoks, üle kanda ELTL artikli 260 lõikes 2 sätestatud menetlusele kohtuotsuse täitmiseks. Seejuures tuleb arvesse võtta erinevusi võrreldes varem kehtinud EÜ artikli 228 lõikega 2, mis sätestas samamoodi kui ELTL artikkel 258, et esitada tuleb märgekiri ja põhjendatud aramus, sest vastavalt ELTL artikli 260 lõikele 2 ei ole põhjendatud arvamuse esitamine enam vajalik.

3. Lisaks tekib küsimus, milline tähtsus on vaidluse eseme piiritlemisel täidetava kohtuotsuse põhjal.

4. Selle põhjus on Slovakkias juba ammu olemas olnud prügila, millel ei ole praeguseni direktiivi 1999/31/EÜ³ (edaspidi „direktiiv 1999/31“) alusel antud luba, aga seda ei ole viidatud direktiivi arvesse võttes veel ka suletud. Seda, et sellega rikuti kõnealuse direktiivi artiklit 14, tuvastas Euroopa Kohus otsuses kohtuasjas komisjon vs. Slovakkia (C-331/11, EU:C:2013:271). Eriti suurt huvi pakub sellega seoses küsimus, kas lõplik otsus nimetatud sätte tähenduses peab olema õigusjõuline, see tähendab, et seda ei saa enam kohtus vaidlustada.

¹ Algkeel: saksa.

² Kohtuotsus, 10.9.2009, komisjon vs. Portugal (C-457/07, EU:C:2009:531, punkt 52 jj).

³ Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/31/EÜ prügilate kohta (EÜT 1999, L 182, lk 1; ELT eriväljaanne 15/04, lk 228).

II. Õiguslik raamistik

5. Direktiivi 1999/31 artikkel 13 sisaldab järgmiseid sätteid prügila sulgemise kohta:

„Liikmesriigid võtavad meetmeid, millega tagatakse, et vajaduse korral loa kohaselt:

- a) alustatakse prügila või selle osa sulgemist,
 - i) kui loas nimetatud asjakohased tingimused on täidetud,
 - ii) pädeva asutuse loal käitaja taotlusel või
 - iii) pädeva asutuse põhjendatud otsusega;
- b) võib prügila või selle osa lugeda lõplikult suletuks, kui pädev asutus on teinud lõpliku kohapealse kontrolli, hinnanud kõiki käitaja esitatud aruandeid ja andnud käitajale loa prügila sulgeda. See ei vähenda mingil määral käitaja vastutust;
- c) kui prügila on lõplikult suletud, vastutab käitaja selle korrashoiu, seire ja kontrolli eest järelhoolduse ajal nii kaua, kui pädev asutus seda nõuab, võttes arvesse ajavahemikku, mille jooksul prügila võib põhjustada ohtu.

Käitaja teatab pädevale asutusele kõikidest negatiivsetest keskkonnamõjudest, mis on kontrolli käigus avastatud ja täidab pädeva asutuse otsust võetavate parandusmeetmete laadi ja aja kohta;

- d) nii kaua kui pädev asutus leiab, et prügila tõenäoliselt ohustab keskkonda ja ilma et see piiraks ühenduse või siseriiklike õigusaktide kohaldamist seoses jäätmete valdaja vastutusega, vastutab prügila käitaja prügilas tekkiva prügilagaasi ja nõrgvee seire ja analüüsimise ning põhjaveerežiimi eest prügila läheduses III lisa kohaselt.“

6. Direktiivi 1999/31 artikkel 14 sätestab olemasolevate prügilatega seonduva menetluse korra järgmiselt:

„Liikmesriigid võtavad meetmeid, millega tagatakse, et prügilad, millele on antud luba või mis tegutsevad käesoleva direktiivi ülevõtmise ajal, ei või tegutsemist jätkata, kui allpool esitatud meetmed ei ole võimalikult kiiresti ja hiljemalt kaheksa aasta möödumisel artikli 18 lõikega 1 ette nähtud kuupäevast rakendatud:

- a) ühe aasta jooksul pärast artikli 18 lõikes 1 sätestatud kuupäeva prügila käitaja koostab ja esitab pädevatele asutustele kinnitamiseks prügila vastavusse viimise kava, milles on artiklis 8 loetletud andmed, ja kõik parandusmeetmed, mida käitaja peab vajalikuks, et täita käesoleva direktiivi nõudeid, välja arvatud I lisa punkti 1 nõuded;
- b) prügila vastavusse viimise kava esitamise järel teevad pädevad asutused lõpliku otsuse, kas käitamist võib nimetatud kava ja käesoleva direktiivi alusel jätkata. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et artikli 7 punkti g ja artikli 13 kohaselt sulgeda nii kiiresti kui võimalik prügilad, millele ei ole antud artikli 8 kohaselt luba tegevust jätkata;
- c) heakskiidetud prügila vastavusse viimise kava alusel kinnitavad pädevad asutused vajalikud tööd ja kehtestavad kava täitmiseks vajalikku üleminekuaja. Kõik olemasolevad prügilad peavad vastama käesoleva direktiivi nõuetele, välja arvatud I lisa nõuded, kaheksa aasta jooksul pärast artikli 18 lõikega 1 ette nähtud kuupäeva.
- d) [...]“

III. Kohtueelne menetlus ja poolte nõuded

7. Euroopa Kohus otsustas 25. aprillil 2013. aasta otsuses kohtuasjas komisjon *vs.* Slovakkia (C-331/11, EU:C:2013:271), et lubades Žilina – Považský Chlmec prügila käitamist ilma prügila vastavusse viimise kavata ja ilma lõpliku otsuseta käitamise jätkamise kohta heakskiidetud vastavusse viimise kava alusel, on Slovaki Vabariik rikkunud direktiivi 1999/31 artikli 14 punktidest a, b ja c tulenevaid kohustusi. Nimetatud otsus rajanes sellel, et kõnesoleva prügila kohta ei olnud esitatud vastavusse viimise kava.

8. Komisjoni järelepärimisele vastas Slovakkia 7. juunil 2013, et tal on kavas prügila sulgeda. Seepeale nõudis komisjon Slovaki Vabariigilt 21. novembril 2013 ELTL artikli 260 lõike 2 alusel ametlikult seisukohta kohtuotsuse täitmise kohta ja määras nimetatud liikmesriigile kahekuulise tähtaja, mis lõppes seega 21. jaanuaril 2014.

9. Vastuses sellele märgukirjale ning hilisemates teadaannetes selgitas Slovaki Vabariik, milliseid meetmeid ta oli Žilina – Považský Chlmec prügila sulgemiseks võtnud.

10. Nimetatud teadaannetest tuleneb kõigepealt, et alates 8. jaanuarist 2014 ei ole enam lubatud kõnesolevasse prügilasse uusi jäätmeid ladestada.

11. Peale selle olid pädevad ametiasutused kõigepealt 2013. aastal otsustanud sulgeda prügila osad 2a ja 2b, aga olid selle otsuse siiski pärast eespool märgitud tähtaja möödumist 10. aprillil 2014 taas tühistanud, et läbi viia keskkonnamõju hindamine. Alles 15. augustil 2016 otsustasid nad uuesti need osad sulgeda. Hierarhiliselt kõrgemalseisev haldusasutus kinnitas seda otsust 9. novembril 2016.

12. Prügila ülejäänud osa 2c suhtes on otsuse vastuvõtmise menetlus seevastu peatatud, sest nende alade omandiõiguse üle käib vaidlus.

13. Komisjon on siiski jõudnud järelduseni, et Slovaki Vabariik ei ole nimetatud kohtuotsust veel täielikult täitnud. Seepärast otsustas komisjon esitada ELTL artikli 260 alusel hagi.

14. Komisjon palub Euroopa Kohtul

- 1) tuvastada, et kuna Slovaki Vabariik ei ole võtnud vajalikke meetmeid, et täita Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas komisjon *vs.* Slovakkia (EU:C:2013:271), milles Euroopa Kohus tuvastas, et Slovaki Vabariik on jätnud täitmata oma kohustused, mis tulenevad direktiivi 1999/31 artikli 14 punktidest a, b ja c, siis on Slovaki Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 260 lõikest 1;
- 2) kohustada Slovaki Vabariiki maksma Euroopa Komisjoni „Euroopa Liidu omavahendite“ kontole:
 - a) karistusmaks summas 6793,80 eurot iga päeva eest, mil Slovaki Vabariik viivitab meetmete võtmisega, mis on vajalikud kohtuasjas komisjon *vs.* Slovakkia (EU:C:2013:271) kuulutatud kohtuotsuse täitmiseks, mis tuleb tasuda alates kohtuotsuse kuulutamisest käesolevas asjas kuni Slovaki Vabariigi poolt nende meetmete võtmiseni, mis on vajalikud kohtuasjas komisjon *vs.* Slovakkia (EU:C:2013:271) kohtuotsuse täitmiseks;
 - b) põhisumma 743,60 eurot päevas (kokku vähemalt 939 000 eurot) iga päeva eest, mil Slovaki Vabariik viivitab meetmete võtmisega, mis on vajalikud Euroopa Kohtu kohtuasjas komisjon *vs.* Slovakkia (EU:C:2013:271) kuulutatud kohtuotsuse täitmiseks, mis tuleb tasuda perioodi eest alates selle otsuse kuulutamisest 25. aprillil 2013 kuni:
 - käesolevas kohtuasjas kohtuotsuse tegemiseni või

- kuupäevani, mil võetakse vajalikud meetmed kohtuasjas komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks, kui see kuupäev on varasem käesolevas kohtuasjas kohtuotsuse kuulutamise kuupäevast, ja

3) mõista kohtukulud välja Slovaki Vabariigilt.

15. Slovaki Vabariik palub

- 1) jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata;
- 2) teise võimalusena jätta hagi rahuldamata osaliselt vastuvõetamatuse ja ülejäänud osas põhjendamata tõttu või tervikuna põhjendamata tõttu;
- 3) kolmanda võimalusena vähendada rahaliste karistuste summat, mille kohta hageja tegi ettepaneku;
- 4) mõista menetluskulud välja hagejalt.

16. Pooled esitasid kirjalikud seisukohad. Slovakkia esitas 14. novembril 2017 pärast kirjaliku menetluse lõppu Euroopa Kohtule täiendavat teavet vaidlusaluse prügila sulgemise ja menetluses oleva seadusemudatuse kohta. See teave ei muda siiski käesolevas ettepanekus välja pakutud lahendust.

IV. Õiguslik hinnang

17. Järgnevalt tuleb kõigepealt uurida hagi vastuvõetavust, seejärel kohtuotsuse komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) täitmist ja lõpuks rahaliste karistuste küsimust.

A. Hagi vastuvõetavus

18. Slovakkia hinnangul ei ole kõnesolev hagi vastuvõetav. Seejuures tugineb Slovakkia sellele, et komisjon heidab talle hagi ette, et vaidlusalust prügilat ei ole tema sõnul direktiivi 1999/31 artikli 13 tähenduses veel täielikult suletud. Viidatud sätte järgimine ei olnud siiski esimese kohtuotsuse ese, samuti ei heitnud komisjon selle sätte rikkumist ette ELTL artikli 260 alusel esitatud märgukirjas, milles paluti tal selgitada oma seisukohta.

1. Otsuse ese kohtuasjas komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271)

19. On õige, et kohtuotsuses komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) ei käsitleta direktiivi 1999/31 artiklit 13. Pigem piirduakse nimetatud kohtuotsuses direktiivi 1999/31 artikli 14 punktide a, b ja c rikkumise tuvastamisega. Kõnesolev rikkumine tuleneb sellest, et Slovaki Vabariik lubas prügila käitamist ilma prügila vastavusse viimise kavata ja lõpliku otsuseta selle kohta, kas prügila käitamist võib heakskiidetud vastavusse viimise kava alusel jätkata.

20. Selle sedastuse kitsast sõnastust kitsalt tõlgendades võiks seda mõista nii, et Euroopa Kohus pidas direktiivi 1999/31 artikli 14 rikkumiseks ainult luba prügilat käitada.

21. Niisuguste Euroopa Kohtu seisukohtade tõlgendamisel tuleb siiski arvestada rikutud õigusnormi. Selles osas on õige, et direktiivi 1999/31 artikkel 14 keelab jätkata olemasolevate prügilate käitamist, kui selles sätestatud tingimused on täitmata.

22. Nagu siiski ka Slovakkia möönab, võimaldab direktiivi 1999/31 artikli 14 punkt b liikmesriikidel täita olemasolevate prügilatega seotud kohustusi kahel viisil. Ühe võimalusena lubavad liikmesriigid käitamist nimetatud direktiivi arvestades jätkata või teise võimalusena võtavad nad vajalikke meetmeid, et prügilad, millele ei ole antud luba tegevust jätkata, artikli 7 punkti g ja artikli 13 kohaselt nii kiiresti kui võimalik sulgeda.⁴

23. Mis puudutab võimalust käitamist jätkata, siis on Euroopa Kohus juba tuvastanud, et direktiivi 1999/31 artiklist 14 tulenevad kohustused ei ammendu sellega, et käitamise jätkamiseks antakse prügila vastavusse viimise kava alusel lõplik luba. Pigem tuleb võtta ka ette nähtud meetmed, et käitada prügilat kooskõlas direktiiviga.⁵

24. Samuti ei ole prügila käitamise jätkamiseks loa andmisest keeldumise korral piisav, kui lihtsalt lõpetada edaspidi jäätmete ladustamine. Pigem tuleb võtta vajalikud meetmed prügila sulgemiseks.⁶ Seda seetõttu, et ka uusi jäätmeid ladestamata kujutavad sellised prügilad endast endiselt olulist ohtu keskkonnale. Ainult prügila lõplik sulgemine direktiivi 1999/31 arvestades vähendab kõnealust riski sellisel määral, et see on vastuvõetav.

25. Kui liikmesriik ei täida direktiivi 1999/31 artikli 14 tingimusi mitte nii, et ta annab loa prügila käitamist jätkata, vaid prügila sulgemisega, peab ta järelikult täitma ka direktiivi 1999/31 artiklis 13 kehtestatud tingimused.

26. Teisiti ei ole saa see olla siis, kui liikmesriik täidab direktiivi 1999/31 artikli 14 tingimused pärast seda, kui Euroopa Kohus on tuvastanud nimetatud sätte rikkumise.

27. Direktiivi 1999/31 artikli 13 järgimine on seega kaudselt, aga paratamatult hõlmatud kohtuotsuse komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) esemega ja seda saab täita ELTL artikli 260 alusel.

2. Kohtueelse menetluse ese

a) Märgekiri

28. Slovakkia on siiski ka seisukohal, et hagi laiendab menetluse eset võrreldes komisjoni 21. novembril 2013. aasta märgekirjaga, milles Slovakkial paluti esitada oma märkused selle kohta, et kohtuotsust komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) ei ole täielikult täidetud. Selline laiendamine on lubamatu.

29. Enne seda, kui komisjon Slovakkiale märgekirja esitas, oli nimetatud liikmesriik komisjoni sõnul juba teatanud otsusest prügila sulgeda.

30. Komisjoni hinnangul ei olnud võetud meetmed siiski piisavad. Konkreetselt esitas ta kaks vastuväidet.

31. Esiteks nõuab direktiivi 1999/31 artikkel 14, et prügila käitaja esitaks prügila vastavusse viimise kava. Seda ei olnud siiski tehtud ja selle kohta ei ole esitatud teadaannet. Samuti ei ole pädevad ametiasutused veel vastu võtnud lõplikku otsust sellise kava alusel.

4 Kohtuotsused, 16.7.2015, komisjon vs. Bulgaaria (C-145/14, EU:C:2015:502, punkt 30) ja 25.2.2016, komisjon vs. Hispaania (C-454/14, EU:C:2016:117, punkt 59).

5 Kohtuotsus, 25.2.2016, komisjon vs. Hispaania (C-454/14, EU:C:2016:117, punkt 42 jj).

6 Vt kohtuotsus, 25.2.2016, komisjon vs. Hispaania (C-454/14, EU:C:2016:117, punkt 61).

32. Teiseks ei tule prügila suhtes kohaldada sätteid saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta,⁷ vaid prügilaid käsitlevaid erisätteid, see tähendab sätteid, mis käsitlevad direktiivi 1999/31 ülevõtmist Slovaki õigusesse. Seega tugines komisjon kohtuotsuse komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) punktides 32–36 esitatud sedastustele selle kohta, et prügila käitamise lubamiseks tuleb järgida prügilaid käsitlevaid õigusnorme.

33. Hagi märgib komisjon seevastu, et Slovakkia pädevad ametiasutused on küll otsustanud sulgeda kõnesoleva prügila teatavad osad (osad 2a ja 2b), kuid ei ole seda vastavalt direktiivi 1999/31 artiklile 13 veel täielikult teinud, ja lisaks ei ole sulgemise otsus ikka veel muutunud vaidlustamatuks. Teiseks heidab komisjon ette, et prügila ülejäänud osa (osa 2c) kohta ei ole veel tehtud isegi sulgemise otsust.

34. Kui Euroopa Kohus esitaks rangeid nõudeid märgukirja ja hagi omavahelise kokkulangevuse kohta, oleks käesoleva menetluse lubatav ese äärmisel juhul etteheide prügila sulgemise lõpliku või vaidlustamatuks muutunud otsuse puudumise kohta. Seda seetõttu, et asjaolu, et lõplik otsus puudub, oli 21. novembri 2013. aasta märgukirjas mainitud.

35. Direktiivi 1999/31 artikli 13 võimalikku rikkumist ei ole seevastu märgukirjas sõnaselgelt ega vaikimisi mainitud. Rangel hinnates oleks selline väide seetõttu kohtumenetluses lubamatu.

36. Küsitav on siiski see, kas sellist ühtelangevust märgukirja ja hagi eseme vahel on võimalik nõuda.

37. Selle poolt räägib kohtupraktika, mis käsitleb varem kehtinud EÜ artikli 228 lõiget 2 (pärast muutmist nüüd ELTL artikli 260 lõige 2). Hiljem esitatud hagi lubatav ese on viidatud sättes ette nähtud kohtueelses menetluses piiratud nii, et komisjon ei saa oma hagi laiendada vaidluse eset nii, et ta esitab võrreldes põhjendatud arvamuses esitatud väidetega [...] uusi väiteid.⁸

38. Euroopa Kohus rõhutas ka seda, et komisjon peab EÜ artikli 228 lõike 2 alusel esitatud põhjendatud arvamuses täpsustama, missugustes punktides ei ole asjassepuutuv liikmesriik täitnud kohustuste rikkumist tuvastanud Euroopa Kohtu otsust. Seega ei saa laiendada kohtuvaidluse eset kohustustega, mida ei ole põhjendatud arvamuses esitatud; vastasel korral oleks tegemist menetluse nõuetekohast kulgemist tagavate oluliste menetlusnormide rikkumisega.⁹

39. Lissaboni lepinguga tehtud muudatuste põhjal ei nõua ELTL artikli 260 lõige 2 siiski enam seda, et komisjon esitaks põhjendatud arvamuse.

40. Põhjendatud arvamuse esitamise nõude ärajätmisest järeldatakse, et nüüd tuleb seada eriti ranged tingimused vaidluse eseme määratlemisele märgukirjaga. Selle tõlgenduse kohaselt peaks vaidluse ese olema täpselt määratletud märgukirjas. Seda seetõttu, et märgukiri on komisjoni ainus vormiline avaldus, millega saab täpsustada vaidluse eset ELTL artikli 260 lõike 2 alusel toimivas menetluses.¹⁰

⁷ Kohtuotsuses komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271, punktid 32–36) tugines Euroopa Kohus nõukogu 24. septembri 1996. aasta direktiivile 96/61/EÜ saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta (EÜT 1996, L 257, lk 26; ELT eriväljaanne 15/03, lk 80). Selle direktiivi sätted moodustavad praegu osa Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiivist 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT 2010, L 334, lk 17).

⁸ Kohtuotsus, 10.9.2009, komisjon vs. Portugal (C-457/07, EU:C:2009:531, punkt 56).

⁹ Kohtuotsus, 10.9.2009, komisjon vs. Portugal (C-457/07, EU:C:2009:531, punktid 58 ja 60).

¹⁰ Nii nt Hatje, A., „Artikel 260 AEUV (ex-Artikel 228 EGV) [Wirkung und Durchsetzung von Urteilen; Zwangsgeld]“, teoses: Groeben, Schwarze ja Hatje (väljaandjad), *Europäisches Unionsrecht*, Nomos, Baden-Baden, 2015, punkt 18.

41. Selle vastu räägib siiski see, et Lissaboni lepinguga ei kaotatud mitte nõuet esitada märgukiri, vaid nõue esitada põhjendatud arvamus, kuigi selle asemel oleks võinud kaotada märgukirja nõude, mida Euroopa Konvendis samuti arutati.¹¹ Oleks siiski vastuoluline kaotada menetluse etapp, mille suhtes kohaldatakse rangemaid tingimusi, selleks et siis karmistada alles jäänud etapi suhtes kohaldatavaid tingimusi.

42. Lisaks järgis kohtueelse menetluse konkretiseerimine eesmärki tõhustada ja lihtsustada karistusi käsitlevaid õigusnorme Euroopa Kohtu otsuste täitmata jätmise korral.¹² Selle eesmärgiga ei ole kooskõlas, kui omakorda karmistada tingimusi, millele peab märgukiri vastama.

43. Vastupidi, kaitseõiguste ja õiguskindluse seisukohast on üldjuhul piisav, kui liikmesriike teavitatakse sellest, et komisjon kavatseb pöörduda Euroopa Kohtusse ELTL artikli 260 alusel ja nad saavad üldse võimaluse esitada oma märkused.¹³ ELTL artikli 260 lõike 2 alusel toimuva menetluse ese on seevastu juba piisavalt piiritletud Euroopa Kohtu esimese otsusega. Samuti on liikmesriigid täiesti teadlikud nii oma kohustusest võtta meetmed, mis on vajalikud sellise Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks, millega tuvastatakse liikmesriigi kohustuste rikkumine, kui ka tagajärgedest, mis selle kohustuse täitmata jätmise võib kaasa tuua.¹⁴

44. Muu hulgas ei ole alust komisjonilt oodata, et see nimetaks oma esimeses ja ainsas vormilises pöördumises juba kõik võimalikud puudused kohtuotsuse täitmisel. Sellised nõuded just nimelt ei aitaks kaasa tõhusama ja lihtsama menetluse korraldamisele.

45. Seetõttu ei ole komisjon põhimõtteliselt kohustatud täpsustama ELTL artikli 260 lõike 2 alusel esitatud märgukirjas kõiki mõeldavaid põhjuseid, mis võiksid anda alust kahelda, kas esimest kohtuotsust on piisavalt täidetud.

46. Siiski peab eesmärk muuta Euroopa Kohtu otsuste täitmine tõhusamaks ja lihtsamaks määrama ka selle, kuidas komisjoni ELTL artikli 260 lõiget 2 kohaldab. Sellest järeldub eelkõige, et märgukiri, milles palutakse esitada oma märkused, ei või liikmesriiki segadusse ajada, vaid peab sisaldama võimalikult kasulikke juhiseid esimese kohtuotsuse täitmiseks. Sel eesmärgil peab komisjon eelkõige püüdma asjakohaselt arvesse võtta liikmesriigi esitatud teavet selle kohta, kuidas ta kavatseb kohtuotsust täita. Ainult see vastab muu hulgas ka komisjoni kohustusele teha vastastikust lojaalset koostööd liikmesriikidega vastavalt ELL artikli 4 lõikele 3.¹⁵

47. Sellele kriteeriumile 21. novembri 2013. aasta märgukiri ei vasta. Kuigi komisjonile oli teada, et Slovakkia kavatseb prügila sulgeda, ei maininud ta nõudeid, mida esitatakse olemasolevate prügilate sulgemisele. Selle asemel käsitles ta direktiivi 1999/31 artiklis 14 sätestatud menetluse üldiseid küsimusi ja Slovaki õiguse üksikasju. Hagi seevastu käsitleb neid väiteid vaid osaliselt.

48. Lisaks sellele oleks komisjonil olnud piisavalt võimalusi selgitada enne hagiga kohtusse pöördumist oma etteheiteid ja eelkõige direktiivi 1999/31 artikli 13 tähtsust täiendavas märgukirjas. 2014. aasta 14. jaanuari, mil laekus Slovakkia vastus märgukirjale, ja 2016. aasta 16. juuni,¹⁶ mil komisjon tegi otsuse hagi esitamise kohta, vahele jäi siiski enam kui kaks aastat. 25. aprillil 2013 tehtud esimesest kohtuotsusest oli möödunud lausa rohkem kui kolm aastat.

11 Euroopa Konvendi sekretariaat, Euroopa Kohtu töökorralduse töögrupi 25. märtsi 2003. aasta lõpparuanne (CONV 636/03, punkti 28 alapunkt a).

12 Euroopa Konvendi sekretariaat, Euroopa Kohtu töökorralduse töögrupi 25. märtsi 2003. aasta lõpparuanne (CONV 636/03, punkt 28).

13 Kohtuotsus, 11.12.2012, komisjon vs. Hispaania (C-610/10, EU:C:2012:781, punkt 52).

14 Kohtuotsus, 11.12.2012, komisjon vs. Hispaania (C-610/10, EU:C:2012:781, punkt 50).

15 Vt kohtuotsused, 16.10.2003, Iirimaa vs. komisjon (C-339/00, EU:C:2003:545, punkt 71); 4.3.2004, Saksamaa vs. komisjon (C-344/01, EU:C:2004:121, punkt 79) ja 10.7.2014, Nikolaou vs. kontrollikoda (C-220/13 P, EU:C:2014:2057, punkt 51).

16 Komisjoni pressiteade IP/16/2099.

49. Kuigi Slovakkiale olid direktiivi 1999/31 artiklist 13 talle tulenevad kohustused kindlasti teada, ei pidanud ta siiski arvestama sellega, et komisjon teeb selle kohustuse ELTL artikli 260 lõike 2 alusel esitatava hagi esemeks.

50. Eeltoodud põhjustel olen ma arvamusel, et hagi on vastuvõetamatu osas, milles sellega heidetakse ette direktiivi 1999/31 artikli 13 rikkumist.

b) Komisjoni vastulause

51. Lisaks heidab komisjon vastulauses ette, et 2016. aastal vastu võetud otsused prügila sulgemise kohta ei viita prügila vastavusse viimise kavale. See on uus väide, mille esitamine on Euroopa Kohtu kodukorra artikli 127 lõike 1 kohaselt lubatud ainult juhul, kui see tugineb faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks alles menetluse käigus. See ei ole aga mingil juhul nii, sest vähemalt 15. augusti 2016. aasta otsusest oli komisjon hagi esitades täielikult teadlik.¹⁷ Seetõttu on ka see väide vastuvõetamatu.

3. Vahekokkuvõte

52. Seega on komisjoni hagi vastuvõetav ja selle sisu tuleb hinnata ainult osas, milles sellega heidetakse ette, et ei ole tehtud lõplikku otsust direktiivi 1999/31 artikli 14 tähenduses. Juhuks, kui Euroopa Kohus leiab, et etteheide artikli 13 rikkumise kohta on vastuvõetav, käsitlen ma siiski järgnevalt, kontrollides hagi põhjendatust ja rahalisi karistusi, teise võimalusena põgusalt ka seda väidet (osad IV. B. 3 ja IV. C. 3). Samuti vastuvõetamatut etteheidet prügila vastavusse viimise kava puudumise kohta ma seevastu siiski lähemalt ei käsitle.

B. Hagi põhjendatus

53. Kohtuotsuses komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) otsustas Euroopa Kohus, et lubades Žilina – Považský Chlmec'i prügila käitamist ilma prügila vastavusse viimise kavata ja ilma lõpliku otsuseta käitamise jätkamise kohta heakskiidetud vastavusse viimise kava alusel, on Slovaki Vabariik rikkunud liikmesriigi kohustusi, mis tulenevad direktiivi 1999/31 artikli 14 punktidest a, b ja c.

54. Selle kontrollimisel, kas kõnesolev kohtuotsus on täidetud, tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumise olemasolu hindamisel ELTL artikli 260 lõike 2 alusel võtta aluseks kuupäev, mil lõppeb selle sätte alusel esitatud märgukirjas määratud tähtaeg.¹⁸ Käesolevas menetluses tuleb seega uurida olukorda, mis valitses 21. jaanuaril 2014.

55. ELTL artikli 260 lõike 2 alusel põhisumma ja/või karistusmaks määramise hindamisel on käesolevas menetluses lisaks tähtis olukord, mis valitseb Euroopa Kohtu otsuse tegemise ajal. Eelkõige on karistusmaks määramine põhjendatud vaid siis, kui liikmesriigi kohustuste rikkumine, mis tuleneb Euroopa Kohtu varasema kohtuotsuse täitmata jätmisest, praegu veel vältab.¹⁹

56. Seetõttu käsitlen ma järgnevalt kõigepealt esimese otsuse täitmist 21. jaanuariks 2014 ja seejärel praegust olukorda.

¹⁷ Hagiavalduse punkt 17 ja lisa A.15.

¹⁸ Kohtuotsused, 11.12.2012, komisjon vs. Hispaania (C-610/10, EU:C:2012:781, punkt 67) ja 25.6.2013, komisjon vs. Tšehhi Vabariik (C-241/11, EU:C:2013:423, punkt 23).

¹⁹ Kohtuotsused, 9.12.2008, komisjon vs. Prantsusmaa (C-121/07, EU:C:2008:695, punkt 27); 7.7.2009, komisjon vs. Kreeka (C-369/07, EU:C:2009:428, punkt 59); 17.11.2011, komisjon vs. Itaalia (C-496/09, EU:C:2011:740, punkt 42); 11.12.2012, komisjon vs. Hispaania (C-610/10, EU:C:2012:781, punkt 96) ja 28.11.2013, komisjon vs. Luksemburg (C-576/11, EU:C:2013:773, punkt 43).

1. Täitmise tähtajaks

57. Nagu eespool juba märgitud, nõuab kohtuotsuse komisjon *vs.* Slovakkia (EU:C:2013:271) täitmine kas seda, et prügila käitamise jätkamiseks on antud luba prügila vastavusse viimise kava alusel, mis on kooskõlas direktiiviga 1999/31, või seda, et prügila sulgemise kohta on tehtud lõplik otsus, mida tuleb muu hulgas täita direktiivi 1999/31 artikli 13 alusel. Slovakkia otsustas prügila sulgemise kasuks, aga komisjoni arvates ei ole siiani võetud meetmed piisavad.

58. Slovakkia väite kohaselt, mille üle ei ole vaidlust, on prügila kasutamine alates 7. jaanuarist 2014 keelatud, seega ei ladestata seal eelkõige uusi jäätmeid.

59. Nagu komisjon õigesti märgib, ei ole see aga piisav. Pigem peavad pädevad asutused tegema direktiivi 1999/31 artikli 14 punkti b alusel otsuse, kas prügila käitamist võib jätkata. Järelikult tuleb anda uus luba käitamiseks või otsustada prügila sulgeda.

60. Pädevad asutused võtsid küll juba 21. oktoobril 2013 vastu otsuse sulgeda prügila teatavad osad, nimelt osad 2a ja 2b, kuid see otsus tühistati 10. aprillil 2014, selleks et kõigepealt läbi viia keskkonnamõju hindamine. Järelejäänud osa 2c sulgemine seevastu peatati, kuna nende alade omandiküsimus oli (ja on endiselt) vaidluse all.

a) Prügila osad 2a ja 2b

61. Kõigepealt tuleb uurida, kas tähtaja möödumisel tehtud kehtivat otsust prügila osade 2a ja 2b sulgemise kohta tuleb pidada lõplikuks otsuseks direktiivi 1999/31 artikli 14 lõike b tähenduses.

62. Seda seisukohta toetab asjaolu, et olemasoleva teabe alusel kavatsevad pädevad asutused juba selle otsuse alusel prügila kõnesolevad osad lõplikult sulgeda.

63. Seda otsust võis kohtus tõepoolest veel vaidlustada, niisiis ei olnud see lõplikult õigusjõuline. Direktiivi 1999/31 artikli 14 lõige b nõuab siiski ainult seda, et pädevad asutused teeksid lõpliku otsuse. Selle eeldus ei saa olla otsuse vaidlustamatuks muutumine.

64. Enne vaidlustamise tähtaja möödumist ei saa nimelt ametiasutuse otsus õigusel rajanevas liidus, mis tagab tulemusliku õiguskaitse – eelkõige liidu õiguse kohaldamise korral²⁰ –, olla lõplik selles tähenduses, et kohtulik kontroll oleks välistatud. Samuti ei saa pädevad asutused takistada otsuse tähtaegset vaidlustamist. Olgu veel lisatud, et hoolimata kaheksa-aastasest pikast tähtajast, mille direktiivi 1999/31 artikkel 14 näeb ette lõpliku otsuse tegemiseks, ei oleks võimalik tagada, et kõik selle sätte alusel vastu võetud otsuseid käsitlevad kohtumenetlused oleksid pärast tähtaja möödumist lõppenud. Pealegi tuleb lähtuda sellest, et selle tähtaja kindlaksmääramisel ei arvestatud niivõrd võimalikku vaidlustamist, vaid võimalikke raskusi prügilate vastavusse viimisel või sulgemisel.

65. Järelikult peab üldjuhul olema piisav, et selline ametiasutuse otsus – nagu 21. oktoobri 2013. aasta otsus – on mõeldud konkreetse juhtumi lõplikuks lahendamiseks.

66. Pädevad asutused tühistasid aga kõnesoleva otsuse 10. aprillil 2014, seega pärast seda, kui oli lõppenud märgukirjas määratud tähtaeg märkuste esitamiseks. See tühistamine kujutab endast esiteks kohustuse täita kohtuotsus komisjon *vs.* Slovakkia (EU:C:2013:271) uut rikkumist, mida määrava tähtsusega ajal, nimelt pärast tähtaja möödumist, veel ei esinenud. Teiseks mõjutab see siiski ühtlasi seda, et algul olemas olnud otsus prügila sulgemise kohta langes tagasiulatuvalt ja seega ka tähtaja möödumise hetke ära.

²⁰ Kohtuotsus, 8.11.2016, Lesoochránárske zoskupenie VLK (C-243/15, EU:C:2016:838, eelkõige punkt 50).

67. Järelikult ei täitnud Slovakkia vaidluslust kohtuotsust prügila osade 2a ja 2b puhul tähtjaks.
68. Slovakkia on siiski seisukohal, et suuremad edusammud nende osade sulgemisel olid võimatud, sest vajalikud haldusmenetlused võtsid aega.
69. Selle kohta kehtib põhimõtteliselt, et liikmesriik ei saa toetuda oma õiguskorras eksisteerivatele sätetele, tavale või olukorrale, et õigustada liidu õigusest tulenevate kohustuste täitmata jätmist. Seetõttu lükkas Euroopa Kohus selle argumendi tagasi seoses kohtuotsuste täitmisega jäämevaldkonnas,²¹ aga ka seoses reovee puhastamist käsitleva direktiivi²² ülevõtmisega, kus üldjuhul tuleb suuri kulutusi tehes paigaldada puhastusseadmed ja rajada kanalisatsioonivõrgustik.²³
70. Slovakkia rõhutab siiski eelkõige seda, et vastavalt keskkonnamõju hindamise direktiivile²⁴ tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine. Selles osas tuleb nõustuda väitega, et otsuse tegemiseks prügila sulgemise kohta on selline hindamine tõepoolest vajalik, kui sulgemine puudutab prügila asukoha muutmist – seda füüsiliselt muutvate tööde või sekkumiste abil – ja kui see võib avaldada olulist (kahjulikku)²⁵ mõju keskkonnale.²⁶
71. Siiski ei saa ka liidu õiguse alusel nõutava keskkonnamõju hindamise vajadusega põhjendada vaidlusluse kohtuotsuse täitmisega viivitamist. Seda seetõttu, et direktiivist 1999/31 tulenevad kohustused ja nende täitmiseks tehtavad jõupingutused pidid Slovakkiale juba väga ammu teada olema. Seetõttu oli tal piisavalt aega, et täita direktiivi 1999/31 tingimused seoses vaidlusluse prügilaga. Olgu veel lisatud, et ületamatute takistuste korral oleks Slovakkia pidanud 2004. aastal Euroopa Liiduga ühinedes tähtaegade pikendamise küsimuses kokku leppima.
72. Järelikult ei täitnud Slovakkia kohtuotsust komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) prügila osade 2a ja 2b puhul märgukirjas kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

b) Prügila osa 2c

73. Mis puudutab prügila osa 2c, siis ei ole kunagi vastu võetud otsust selle sulgemise kohta.
74. Slovakkia esitatud andmetel tuleneb viivitus kohtuvaidlustest kõnesolevate alade omandiõiguse üle. Need kestavad siiski vähemalt alates 2009. aastast ja Slovakkia ei ole selgitanud, miks ei ole vaidlused tähtaja möödumise hetkeks veel lõppenud. Igal juhul ei õigusta õigusvaidlused selliste keskkonnariskidega leppimist, mis seonduvad asjatundmatult suletud prügilaga.
75. Seetõttu ei täitnud Slovakkia kohtuotsust komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) märgukirjas kindlaksmääratud tähtaja jooksul ka osa 2c puhul.

21 Kohtuotsused, 2.12.2014, komisjon vs. Kreeka (C-378/13, EU:C:2014:2405, punkt 29) ja 7.9.2016, komisjon vs. Kreeka (C-584/14, EU:C:2016:636, punkt 53).

22 Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT 1991, L 135, lk 40), mida on muudetud komisjoni 27. veebruari 1998. aasta direktiiviga 98/15/EÜ (EÜT 1998, L 67, lk 29; ELT eriväljaanne 15/04, lk 27).

23 Vt selle kohta kohtuotsused, 15.10.2015, komisjon vs. Kreeka (C-167/14, EU:C:2015:684, punkt 28 jj) ning 22.6.2016, komisjon vs. Portugal (C-557/14, EU:C:2016:471, punkt 41).

24 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT 2012, L 26, lk 1).

25 Nii ka minu ettepanek kohtuasjas Ecologistas en Acción-CODA (C-142/07, EU:C:2008:254, punkt 50). Kohtuotsus, 25.7.2008, Ecologistas en Acción-CODA (C-142/07, EU:C:2008:445, punkt 41) nõuab siiski kontrolli ka oluliste soodsate mõjude esinemise võimaluse korral.

26 Kohtuotsus, 19.4.2012, Pro-Braine jt (C-121/11, EU:C:2012:225, punkt 33).

c) Vahekokkuvõte

76. Kuna Slovaki Vabariik ei võtnud 21. jaanuariks 2014 vastu lõplikku otsust Žilina – Považský Chlmeci prügila sulgemise kohta, siis on Slovaki Vabariik rikkunud ELTL artikli 260 lõikest 1 ja kohtuotsusest komisjon *vs.* Slovakkia (EU:C:2013:271) tulenevaid kohustusi.

2. Praegune olukord

77. Olukorrast, mis valitses tähtaja möödumise hetkel, erineb praegune olukord pädevate asutuste 15. augusti 2016. aasta otsuse tõttu selle poolest, et prügila osasid 2a ja 2b enam ei kasutata, vaid need suletakse ja rekultiveeritakse. Pädev järelevalveasutus kinnitas seda otsust 9. novembri 2016. aasta vaideotsusega. Vahepeal on see küll kohtus vaidlustatud, aga see ei takista otsuse täitmist.

78. Komisjon väidab küll, et kuna nimetatud otsus ei ole veel vaidlustamatuks muutunud, ei ole see lõplik, aga nagu eespool juba märgitud, ei ole vaidlustamatuks muutumine lõpliku otsuse eeldus.

79. Seega tuleb tagasi lükata komisjoni väide, et prügila osade 2a ja 2b kohta vastu võetud otsused ei ole lõplikud.

80. Seevastu ei ole prügila osa 2c sulgemise ja rekultiveerimise kohta ikka veel otsust vastu võetud.

81. Komisjon heidab seega endiselt põhjendatult ette prügila osa 2c kohta otsuse puudumist.

82. Kuna Slovaki Vabariik ei ole praeguseks veel vastu võtnud lõplikku otsust Žilina – Považský Chlmeci prügila osa 2c sulgemise kohta, rikub Slovaki Vabariik ELTL artikli 260 lõikest 1 ja kohtuotsusest komisjon *vs.* Slovakkia (EU:C:2013:271) tulenevaid kohustusi.

3. Teise võimalusena: direktiivi 1999/31 artikli 13 kohaldamine

83. Kui Euroopa Kohus leiab siiski, et komisjoni hagi on vastuvõetav ka osas, milles komisjon heidab ette direktiivi 1999/31 artikli 13 rikkumist, tuleb täiendavalt tuvastada veel üks puudus otsuse täitmisel. Poolte vahel ei ole nimelt vaidlust selle üle, et kõnesolev prügila ei olnud tähtaja möödumise hetkel direktiivi 1999/31 artikli 13 tähenduses suletud ega ole seda praegugi.

C. Rahalised karistused

84. ELTL artikli 260 lõike 2 kohaldamisel on Euroopa Kohtu ülesanne igas tema menetluses olevas kohtuasjas konkreetse juhtumi asjaoludest ning tema hinnangul nõutavast vajalikust veenvuse ja hoiatavuse määrast lähtudes määrata sobivad rahalised sanktsioonid, et tagada algselt rikkumise tuvastanud kohtuotsuse võimalikult kiire täitmine ja hoida ära liidu õiguse analoogsete rikkumiste kordumine.²⁷

85. Seejuures ei ole komisjoni ettepanekud rahaliste karistuste kohta Euroopa Kohtu jaoks siduvad, vaid kujutavad endast ainult vajalikku lähtepunkti. Samuti ei ole komisjoni teatistes sisalduvad suunised Euroopa Kohtu jaoks siduvad, vaid need aitavad tagada komisjoni tegevuse läbipaistvust, ootuspärasust ja õiguskindlust.²⁸

²⁷ Kohtuotsus, 17.11.2011, komisjon *vs.* Itaalia (C-496/09, EU:C:2011:740, punkt 36).

²⁸ Kohtuotsused, 10.1.2008, komisjon *vs.* Portugal (C-70/06, EU:C:2008:3, punkt 34); 7.7.2009, komisjon *vs.* Kreeka (C-369/07, EU:C:2009:428, punkt 112); 17.11.2011, komisjon *vs.* Itaalia (C-496/09, EU:C:2011:740, punkt 37) ja 17.10.2013, komisjon *vs.* Belgia (C-533/11, EU:C:2013:659, punkt 64).

1. Karistusmaks

86. Karistusmaks summa kindlaksmääramisel on põhikriteeriumid, mida tuleb arvesse võtta, tagamaks maks sunnijõud liidu õiguse ühetaolise ja tõhusa kohaldamise eesmärgil, üldreeglina rikkumise raskusaste, kestus (alates esimese otsuse tegemisest) ja kõnealuse liikmesriigi maksevõime. Nende kriteeriumide kohaldamisel tuleb arvesse võtta eelkõige täitmata jätmise tagajärgi era- ning avalikele huvidele ning seda, kuivõrd kiireloomuline on vajadus, et asjaomane liikmesriik täidaks oma kohustusi.²⁹

87. Mis puudutab esiteks *rikkumise raskusastet*, siis hindab komisjon seda hagi põhjal, mis käsitleb nii lõpliku otsuse puudumist kogu prügila kohta kui ka asjaolu, et vastuvõtmata on jäetud sulgemismeetmed vastavalt direktiivi 1999/31 artiklile 13, raskuskoefitsiendiga 2 maksimaalselt võimalikust 20-st.

88. Hagi on siiski minu eespool esitatud selgituste kohaselt direktiivi 1999/31 artiklis 13 sätestatud nõuete puhul vastuvõetamatu ja arvestades otsust prügila osade 2a ja 2b kohta ei ole see praegu enam põhjendatud. Vajalik on veel ainult lõplik otsus prügila osa 2c kohta, mis moodustab peaaegu poole kogu prügila pindalast.

89. Seega võiks raskuskoefitsient olla oluliselt väiksem sellest, mida pakkus välja komisjon.

90. Siiski tuleb arvesse võtta, et jäätmeid käsitlevate õigusnormide rikkumist peetakse üldjuhul väga raskeks, et vastupidi poolte väidetele ei pruugi keskkonnamõju olla tingimata ainult lokaalse tähtsusega, et kõnesolev probleem on kestnud juba üsna pikka aega, aga ka seda, et Slovakkiale ei ole varem määratud karistust jäätmeid käsitlevate õigusnormide rikkumise eest.

91. Eelkõige on Euroopa Kohus juba otsustanud, et lähtuvalt ELTL artiklist 191 on kohustus kõrvaldada jäätmed inimeste tervist ohtu seadmata ja keskkonda kahjustamata liidu keskkonnapoliitiliste eesmärkide osas.³⁰ Euroopa Kohus pidas konkreetse juhtumi puhul jäätmeid käsitlevate õigusnormide rikkumist iseäranis raskeks.

92. Sama kehtib põhimõtteliselt ka direktiivi 1999/31 artikli 14 rikkumise kohta üheainsa prügila puhul. Seda seetõttu, et nagu Euroopa Kohus on kohtuotsuse komisjon *vs. Slovakkia* (EU:C:2013:271) punktis 34 märkinud, vastab vaidlusalune prügila direktiivi 1999/31 tingimustele ainult siis, kui seda sätet on järgitud. Seepärast ei ole tegemist pelgalt vormilise rikkumisega.³¹

93. Pealegi lõpetas Slovakkia prügila kasutamise 7. jaanuariks 2014. Uute riskide tekkimine inimestervisele ja/või keskkonnale on küll välistatud, aga selline olukord annab alust kahelda, kas kõnesolevat prügilat on üldse võimalik suuremate raskusteta käitada kooskõlas direktiiviga 1999/31. Pigem on alust arvata, et juba varasem kasutamine põhjustas sedalaadi märkimisväärseid riske. Riskide maandamiseks tuleb prügila vähemalt nõuetekohaselt sulgeda. See ei ole ilma lõpliku otsuseta sulgemise kohta võimalik.

94. Mis puudutab *mõlema* poole väidet võimalike kahjustuste lokaalse iseloomu kohta, siis olgu märgitud, et vaidlusalune prügila asub Váh'i jõe kaldal, mis võib reostuda ja võimalik reostus võib ka allavoolu edasi kanduda.

29 Kohtuotsused, 15.10.2015, komisjon *vs. Kreeka* (C-167/14, EU:C:2015:684, punkt 54) ja 22.6.2016, komisjon *vs. Portugal* (C-557/14, EU:C:2016:471, punkt 70).

30 Kohtuotsused, 2.12.2014, komisjon *vs. Itaalia* (C-196/13, EU:C:2014:2407, punkt 98) ja 7.9.2016, komisjon *vs. Kreeka* (C-584/14, EU:C:2016:636, punkt 77).

31 Vt ka kohtuotsus, 25.2.2016, komisjon *vs. Hispaania* (C-454/14, EU:C:2016:117, punkt 63).

95. Muu hulgas kestab liidu õiguse rikkumine nüüd juba alates 16. juulist 2009, sest hiljemalt selleks kuupäevaks oleks direktiivi 1999/31 artikli 14 alusel tulnud teha lõplik otsus prügilala käitamise jätkamise või sulgemise kohta, seega juba rohkem kui kaheksa aastat. Lisaks olgu märgitud, et Slovakkial oleks põhimõtteliselt olnud alates Euroopa Liiduga liitumisest 2004. aastal piisavalt aega asjakohase otsuse tegemiseks, isegi kui selleks oli tõepoolest vaja läbi viia keskkonnamõju hindamine.

96. Teisest küljest märgib Slovakkia õigesti, et talle ei ole seni veel kunagi määratud karistust jätmeid käsitlevate õigusnormide rikkumise eest, kuigi Euroopa Kohus on seda poliitikavaldkonda käsitletud ka seoses Slovakkiaiga.³²

97. Kokkuvõttes olen ma seetõttu seisukohal, et sobiv raskuskoeffitsient on ainult 0,5.

98. Teiseks, mis puutub *rikkumise kestusse* alates esialgse rikkumise kohta tehtud kohtuotsuse väljakuulutamisest, siis seda tuleb hinnata selle hetke seisuga, mil Euroopa Kohus uurib kohtuasja faktilisi asjaolusid.³³ Käesoleval juhul on rikkumise kestus märkimisväärne, sest juhul, kui kohtuotsus tehtaks järgmise aasta aprilli lõpus, täituks viis aastat alates 25. aprillist 2013, mil tehti esimene otsus, kuigi vastu oli vaja võtta ainult lõplik otsus prügilala sulgemise kohta, et etteheidetav olukord kõrvaldada. Kestuse faktor, mis komisjoni kriteeriumite põhjal on 0,1 ühe kuu kohta, oleks seetõttu 6.

99. Slovakkia suutlikkust³⁴ arvesse võttes tuleneb seega 3345,60 euro suurune karistussumma iga päeva kohta. Selle summa peaks Euroopa Kohus ümardama 3300 euroni ja mõistma Slovakkialt iga päeva eest makstava karistusmaksena välja kuni kuupäevani, mil tehakse lõplik otsus prügilala osa 2c kohta.

2. Põhisumma

100. Euroopa Kohtul on õigus talle kõnealuses valdkonnas antud kaalutusõiguse teostamisel määrata kumulatiivselt nii karistusmaks kui ka põhisumma. Põhisumma kohaldamine tugineb põhiliselt selle mõju hindamisele, mida asjaomase liikmesriigi kohustuste täitmata jätmise era- ja avalikele huvidele avaldab; seda eelkõige juhul, kui rikkumine on pärast selle esialgu tuvastanud kohtuotsust juba pikka aega kestnud. Põhisumma väljamõistmisel tuleb igal konkreetsel juhul lähtuda kõigist asjakohastest teguritest, mis puudutavad nii tuvastatud rikkumise tunnuseid kui ka ELTL artikli 260 alusel algatatud menetlusega seotud liikmesriigi suhtumist. Sellega seoses annab see säte Euroopa Kohtule laia kaalutusõiguse otsustamisel, kas määrata selline karistus või mitte.³⁵

101. Seoses põhisummaga teeb komisjon ettepaneku arvutada see järgmistel alustel: iga päeva eest makstav summa 230 eurot, sama tegur „n“ suutlikkuse eest, 1,64, sama raskuskoeffitsient (käesoleval juhul 0,5), mis korrutatakse päevade arvuga, mis jäävad 25. aprilli 2013. aasta kohtuotsuse komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) ja käesolevas menetluses tehtav otsuse vahele. Selle põhjal on iga päeva eest makstav summa 188,60 eurot.

102. Kui oletada, et viimati nimetatud otsus tehakse 25. aprillil 2018, mil on möödunud täpselt viis aastat esimesest kohtuotsusest, siis oleks põhisumma kokku umbes 344 195 eurot.

32 Nii sedastas Euroopa Kohtu president 28. jaanuari 2013. aasta määruses kohtuasjas komisjon vs. Slovakkia (C-305/12, EU:C:2013:38, punkt 4), et Slovakkia täitis kohustuse võtta üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT 2008, L 312, lk 3), alles kohtumenetluse ajal, st umbes kaheaastase hilinemisega. Euroopa Kohtu kaheksanda koja president tegi 19. mai 2011. aasta määruses kohtuasjas komisjon vs. Slovakkia (C-253/10, EU:C:2011:325, punkt 4) sarnase sedastuse seoses direktiivi 1999/31 ülevõtmisega, mille puhul kestis viivitus märkimisväärselt kauem. Selle kohta tehti eelotsusetaotluse alusel 15. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Križan jt (C-416/10, EU:C:2013:8) ja see ei sisaldanud seepärast ühtegi sedastust küsimuse kohta, kas seoses viidatud kohtuasja esemeks oleva prügilaga on liidu õigust rikutud.

33 Kohtuotsused, 2.12.2014, komisjon vs. Kreeka (C-378/13, EU:C:2014:2405, punkt 57) ja 7.9.2016, komisjon vs. Kreeka (C-584/14, EU:C:2016:636, punkt 80).

34 Vastavalt komisjoni 9. augusti 2016. aasta teatisele C(2016) 5091 (*final*) kohaldatakse selleks 680 euro suurust põhisummat, mis korrutatakse faktoriga 1,64. Komisjon tugineb hakis veel oma 5. augusti 2015. aasta teatisele C(2015) 5511, mis kehtis 16. juunil 2016, kui komisjon otsustas pöörduda haviga kohtusse.

35 Kohtuotsus, 2.12.2014, komisjon vs. Kreeka (C-378/13, EU:C:2014:2405, punktid 71–73).

103. Põhisumma arvutamisel tuleb siiski arvesse võtta, et lõplik otsus sulgeda prügilad 2a ja 2b tehti alles 2016. aastal.³⁶ Seda seetõttu, et kuni selle ajani oli rikkumine umbes kaks korda raskem, sest siis ei olnud veel prügilad ühegi osa kohta tehtud nõutavat lõplikku otsust. Seetõttu tuleb 1575 päeva eest lisada veel kord lähtesumma 188,60 eurot. See tähendab täiendavalt 297 045 eurot.

104. Ümardatult on põhisumma kokku 600 000 eurot. See summa on küll väiksem kui 939 000 euro suurune minimaalne põhisumma, mille komisjon Slovakkia jaoks kindlaks määras, aga sellest hoolimata leian ma, et see on proportsionaalne. Eelkõige ei ole tegemist pelgalt sümboolse summaga, mille määramist komisjon soovib miinimumsumma abil vältida.³⁷

3. Teise võimalusena: direktiivi 1999/31 artikli 13 rikkumine

105. Kui Euroopa Kohus lähtub sellest, et ka direktiivi 1999/31 artikli 13 rikkumine on käesoleva menetluse ese, siis peaks ta karistusmaks summa neljakordistama ja põhisumma kolmekordistama. Selline ettepanek rajaneb kaalutlusel, et lõplik otsus artikli 14 punkti b alusel on küll prügilad sulgemise eeldus, aga täiendavad meetmed sulgemiseks artikli 13 alusel on märkimisväärselt suurema praktilise tähtsusega.

V. Kohtukulud

106. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõikes 3 on märgitud, et kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda.

107. Euroopa Kohtu hinnangul ei ole kõrvalekaldumine komisjoni ettepanekutest karistusmaks ja põhisumma küsimuses küll osaline nõuete rahuldamata jätmise,³⁸ aga käesoleval juhul on komisjoni hagi lisaks osaliselt vastuvõetamatu ja osaliselt põhjendamatu.

108. Järelikult tuleb sedastada, et osa komisjoni ja Slovakkia nõuetest rahuldatakse, osa jäetakse rahuldamata. Seega jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda.

VI. Ettepanek

109. Eeltoodule tuginedes teen Euroopa Kohtule ettepaneku langetada järgmine otsus:

1. Kuna Slovaki Vabariik ei teinud hiljemalt 21. jaanuariks 2014 lõplikku otsust Žilina – Považský Chlmec prügilad sulgemise kohta, siis on Slovaki Vabariik rikkunud ETL artikli 260 lõikest 1 ja 25. aprilli 2013. aasta kohtuotsusest komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) tulenevaid kohustusi.
2. Juhul kui Slovaki Vabariik ei ole käesolevas kohtumenetluses otsuse tegemise päevaks võtnud direktiivi 1999/31 prügilad kohtu artikli 14 punkti b alusel veel vastu lõplikku otsust Žilina – Považský Chlmec prügilad osa 2c sulgemise kohta, mis on vajalik 25. aprilli 2013. aasta kohtuotsuse komisjon vs. Slovakkia (EU:C:2013:271) täitmiseks, siis peab Slovaki Vabariik maksma Euroopa Komisjoni kasuks iga otsuse tegemisega viivitatud päeva eest alates käesolevas kohtuasjas otsuse tegemise päevast kuni nõutava otsuse tegemise päevani 3300 euro suuruse karistusmaks.

³⁶ Vt kohtuotsus, 2.12.2014, komisjon vs. Kreeka (C-378/13, EU:C:2014:2405, punkt 78).

³⁷ Komisjoni 13. detsembri 2005. aasta teatis EÜ asutamislepingu artikli 228 kohaldamise kohta – SEK/2005/1658 (ELT 2007, C 126, lk 15), punkt 20.

³⁸ Vt eelkõige kohtuotsus, 22.6.2016, komisjon vs. Portugal (C-557/14, EU:C:2016:471, punktid 43 ja 44, 62 ja 63 ning 102) ning minu ettepanek samas kohtuasjas (EU:C:2016:119, punkt 92, ja seal viidatud kohtupraktika).

3. Mõista Slovaki Vabariigilt Euroopa Komisjoni kasuks välja 600 000 euro suurune põhisumma.
4. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.
5. Euroopa Komisjon ja Slovaki Vabariik kannavad kumbki oma kohtukulud ise.